

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ
ΕΝ ΜΑΚΑΡΙΑ ΤΗ ΛΗΞΕΙ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

ΣΥΝΤΕΘΕΙΣΑ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΑΒΙΜΕΛΕΧ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗ ΕΝ ΒΟΛΩ

1921

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΓΑΘΟΚΛΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΒΙΟΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΜΑΚΑΡΙΑ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

ΚΤΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ Ι. ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ

(ΤΩΝ ΜΟΝΑΖΟΥΣΩΝ)

Παράδοσις ἱερά, καὶ νόμος Θεόδοτος καὶ πατροπαράδοτος, ἐπεκράτησεν, ἐξ ἀρχαίων χρόνων, ὅπως τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν τὰ κατορθώματα, στηλογραφουῦνται ὑπομνηματικῶς, καὶ ἀναγράφονται οἱ βίοι αὐτῶν, εἰς παράδειγμα, τῶν ἀκολούθως βουλομένων, ἐξασκῆσαι σεμνὴν διαγωγὴν καὶ ἐν γένει τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν εὐσεβῆ λατρείαν τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τοῦτο βλέπομεν, εἰς τὰ διάφορα τῶν Προφητῶν καὶ Κριτῶν Βιβλία τῶν προεξαρχόντων τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἅτινα καὶ κατέλιπον ἡμῖν αὐτοί, τὰ τοιαῦτα Ὑπομνήματα, ὡς καταφαίνεται τοῦτο ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Αὐτὸ τοῦτο βλέπομεν καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ. Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὡς παρέλαθεν ἐκ τῶν Προφητῶν, καὶ Ἀποστόλων καὶ Θεῶν Ἱεραρχῶν, καὶ τῆς Πίστεως Πατέρων, Διδασκάλων καὶ Ὁσίων, ἐξακολουθεῖ ἀναγράφουσα, ὡς παραδείγματα καὶ ἀληθεῖς εὐσεβεῖς ὑπομνήσεις, τοὺς βίους, καὶ τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν, πάντων τῶν διαπρεψάντων, ἐν πίστει καὶ εὐσεβείᾳ καὶ ἐναρέτῃ διαγωγῇ· ἰδίᾳ δὲ τῶν προεξαρχόντων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ἐξ ὧν εἰς καὶ ὁ αἰμίμηστος Πατὴρ ἡμῶν Νεκτᾶριος· Οὐτίνος τὸν βίον καὶ τὴν ἀγιωτάτην καὶ εὐσεβῆ πολιτείαν, ἀναγράφω κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος, παρ' ἀξιόπιστων παντ' ἀναμαθῶν καὶ ἐρανισάμενος, μὴ τολμήσας τι ἀφ' ἑαυτοῦ γράψαι, ἐκτὸς τῶν ὄσων ἔμαθον, ἀποδεικτικῶς παρὰ φιλαλήθων καὶ εὐσεβῶν. (*) Οὗτος ὁ ἐν Ἱεράρχαις Σεβασμιώτατος Πατὴρ ἡμῶν Νεκτᾶριος κατήγετο ἐκ Θράκης, γεννηθεὶς ἐν Σηλιβρία τῇ α'. Ὀκτωβρίου 1846, ἀπὸ Γονεῖς εὐσεβεῖς Δῆμον καὶ Βασιλικήν. ἐξ ὧν γεννηθεὶς καὶ Βαπτισθεὶς, ὠνομάσθη Ἀναστάσιος, ἀνατραφεὶς καλῶς « ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου » παρ' αὐτῶν· διότι ἦτο καὶ συνετὸς ἐκ φύσεως καὶ δὲν προσεῖχεν εἰς τὰ παιδικὰ ἀθύρματα καὶ παιγνίδια. Ἀλλὰ πειθόμενος εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν Γονέων του, διετέλει ἐν οἴκῳ, ἐκμανθάνων τὰ ἱερά γράμματα, μέχρι τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ Σχολείου. Ἦτο δὲ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας, ἐπιδεκτικὸς μαθήσεως καὶ φύσεως δεξιᾶς. Ὄθεν ἀπὸ πενταετοῦς ἡλικίας, διδασκόμενος παρὰ τῆς Μητρὸς του (εὐσεβεστάτης οὖσης) μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸν πεντηκοστὸν

(*) Καίτοι δὲν ἔξει ἀναγνωρισθῆ εἰσέτι, ἐγκύρως, ὑπὸ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὡς Ἅγιος, ὅμως τὸ παράδειγμα τοῦ βίου του καὶ τὰ πράγματα, καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ θαύματα μαρτυροῦν, ἅτινα ἐτέλεσε ζῶν καὶ μετὰ θάνατον, καθὼς καὶ ἡ ἄρρητος εὐωδία τοῦ λειψάνου του, ὅτι ἔλαβεν ἑξαιρετὸν χάριν καὶ ἁγιασμόν παρὰ Θεοῦ.

τοῦ Δαβὶδ ψαλμὸν «Ἐλέησόν με ὁ Θεός»· ὅταν ἔφθαιεν εἰς τὸν στίχον «Διδάξω ἀνόμους τὰς δόξους σου», ἐπανελάμβανε τὸν στίχον συχνότερον, καὶ οἶονεῖ ἐξηγεῖτο διὰ τούτου, τὰ μέσα τῆς παιδείας καὶ μαθήσεως, καθυποσχόμενος τρόπον τινα, ὅτι θὰ διδάξῃ προορῶν τὸ μέλλον ἐκ θείας νύσσεως. Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἑπτὰ ἐτῶν, ἠγγράξαε χάρτην καὶ συνέγραπτεν αὐτόν, ἐρωτώμενος δὲ ὑπὸ τῆς Μητρὸς του τί ἔκαμεν οὕτω τὸν χάρτην; τῇ ἀπεκρίνετο, ὅτι ἤθελε νὰ κάμνη βιβλία, νὰ γράφῃ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Μεταβαίνων δὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀκούων τὸν Θεῖον λόγον, ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν, εἶχεν αὐτὸν εἰς τὴν μνήμην του τόσον, ὥστε ὅπου ἐδιηγείτο πάντα, ὡς τὰ ἦκουε τὰ θεῖα λόγια· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ ἔκαμε καὶ ἀμβωνας παιδικούς καὶ ἀνέβαινεν ὡς ἄλλος Ἱερουσαλήμ· ἅτινα ὅλα βεβαίως ἐσημαίνον τὴν μέλλουσαν προκοπὴν τοῦ Παίδος· Ἐπειδὴ ὁμοως, παρ' ὄλην τὴν τάσιν ἣν εἶχε, πρὸς σπουδὴν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἔξωθεν μαθημάτων, δὲν ἦτο τοῦτο δυνατὸν ἐκεῖ, λόγῳ τῆς ἀλλείψεως ἀνωτέρου Σχολείου καὶ πτωχείας τῶν Γονέων του· διὰ τοῦτο τῇ προτροπῇ τινῶν συγγενῶν του, κατέφυγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν; ὅπου ἐγκατασταθεὶς εἰς τι καπνοπωλεῖον καὶ συγχρότως ἀνακουφίζων τοὺς Γονεὺς του, παρεδίδοτο ἰδιαιτέρως καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα. Ἐκεῖ δὲ ἐργαζόμενος εἰς τὸ καπνοπωλεῖον, θέλων συνάμα νὰ ὠφελῇ καὶ διδάσκῃ καὶ τὸν πλησίον, τί ἐπενόησεν; Ἐβούλαζεν, ὅθεν ἐῤῥισκεν, Εὐαγγελικά, φιλοσοφικά καὶ πατρικὰ ὠφέλιμα ρητά, ἅτινα καὶ ἐπέγραψεν, ἐν ἑκαστῶν, ἔξωθεν τοῦ χάρτου, ἢ τοῦ κυτίου, εἰς ὃ περιέκλειε τὸν καπνόν, καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου ὠφελεῖ τὸν πλησίον, καὶ ἐπεσύναξε συγχρότως καὶ τόσα πολλὰ ρητά, ὥστε ὅπου δι' αὐτῶν συνήρμοσεν ἔπειτα βιβλίον, ὅπερ καὶ ἐξετύπωσε βραδύτερον, ὀνομάσας αὐτὸ «Λογίων θησαύρισμα». Μετὰ παρέλευσιν διαστήματος, προσελήφθη, ὡς παιδονόμος, εἰς τινα Σχολήν, ὅπου καὶ συσπουδάζων μετὰ τῶν ἀνωτέρων μαθητῶν, παρέδιδε καὶ εἰς τοὺς μικροτέρους ὅσα ἐμάθανε. Ἀναχωρήσας δὲ ποτε ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τῶν Χριστουγέννων, θέλων νὰ ὑπάγῃ καὶ συνεστράσῃ εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ τῶν συγγενῶν του ἐμβῆκεν εἰς τι ἰστιοφόρον πλοῖον, ὅπου ταξιδεύων ἐν αὐτῷ, ἠγγέρθη τόσῃ φοβερᾷ τρικυμίᾳ, ὥστε ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ ἐν τῷ θυτῷ μετὰ τῶν συνεπιβατῶν. Βλέπων δ' ἄφνω τὸ ἰστιὸν γὰρ πύπτῃ εἰς τὴν θάλασσαν, εὐγαλε τὴν ζώνην του, καὶ συγκρατῶν με αὐτὴν ὡς ἠδύνατο τὸ ἰστιὸν, ἐπεκαλεῖτο τὸν Θεὸν ἐμπόνως καὶ ἔλεγε: «Θεέ μου σῶσόν με καὶ νὰ σπουδάσω νὰ γίνω Θεολόγος, ὅπως ἀποστομώσω τοὺς ὑβρίζοντας τὸ θεῖόν σου ὄνομα» (διότι ἦκουε πολλάκις τοὺς βλασφημούντας καὶ ἐδάκνυτο) καὶ ὦ τοῦ θαύματος! Βλέπει ἄφνω, ὅτι εὗρεθη τὸ πλοῖον εἰς τὸν λιμένα τῆς Πατρίδος του. Εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν μετέβη εἰς Χίον, ἔνθα προσελήφθη ὡς διδάσκαλος εἰς τι χωρίον ὀνομαζόμενον Λυθί, εἰς ὃ παρέδιδε μαθήματα 7 ἔτη, ἐξασκῶν συγχρότως καὶ βιβλίον λιτῶν καὶ ἀσκητικῶν, ἐπαγρυπνῶν, ἐγκρατευόμενος καὶ προσέχων εἰς ἑαυτὸν. Ἠγάπα δὲ τόσον πολὺ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν μελέτην, ὥστε ὅπου μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Σχολείου, σπεύδων ἐνεκλείετο εἰς τὸν οἰκίσκον του, μελετῶν, προσευχόμενος, καὶ τρώγων ἅπαξ τῆς ἡμέρας. Συγχρότως δὲ ἐκήρυττε καὶ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, ἐξ ὧν καὶ πολλὰ συνέγραψεν, ἅτινα, δυστυχῶς, ἀπωλέσθησαν ἐν τῷ μεγάλῳ σεισμῷ τῆς Χίου. Εἶχε δὲ ἀπὸ τότε, τόσον πλοῦσιον τὸ χάρισμα τοῦ συγγραφεῖν, ὥστε ὅπου καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ του συνέταττεν ἐνίοτε, μετὰ τὸ πνευμά του νοερώς, στίχους, προσευχάς καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲ ἠγάπα ἐξόχως τὸν μονήρη βίον καὶ ἀσκητικόν, κατὰ τὰς Ἑορτάς, ὅτε ἠδύνατο, ἀνήρχετο εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων πρὸς τὸν Ὁσιώτατον Καλούμενον Παχώμιον, ἐξ οὗ ὀδηγούμενος καὶ λαμβάνων καταλλήλους συμβουλὰς, περὶ ἐναρέτου βίου καὶ ὑψηλοτέρας ἀγωγῆς κατήρχετο ἐκεῖθεν. Κατετάχθη κατόπιν καὶ ὡς ἀδελφὸς ἐν τῇ Ἱ. λεγομένῃ Νεᾷ Μονῇ τῆς Χίου, εἰς ἣν ἐκάρη Μοναχός, μετονομασθεὶς Λάζαρος, καὶ διαμείνας ἐν αὐτῇ τρία ἔτη, ἐχρημάτισε καὶ ὡς γραμματεὺς, ὁπότε ἐχειροτονήθη καὶ Διάκονος, παρὰ τοῦ τότε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, κυρίου Γρηγορίου, κατὰ τὸ ἔτος 1877 ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ.

Μητῶ Βίκτωρος καὶ Βικεντίου τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, μετονομασθεὶς Νεκτάριος. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν εἶχε, τῆς περαιτέρω φοιτήσεως, εὗρε τὴν ὕλικὴν ὑποστήριξιν, καὶ τὰς συστάσεις τινὸς πλουσίου, Ἰωάννου Χωρέμη, δι' οὗ μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ συνεπλήρωσε τὸ Γυμνάσιον. Ἐπιθυμῶν δ' ὅπως σπουδάσῃ καὶ Θεολόγος, καὶ μὴ ἔχων τὰ ἔξοδα τῆς περαιτέρω φοιτήσεως, τῆ συστάσει τινῶν, κατέφυγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, πρὸς τὸν τότε Πατριαρχεῦντα Σωφρόνιον, εἰς ἓν τινα ἐκθέσας τὸν διάπυρον πόθον του, λαθὼν παρ' αὐτοῦ τὰς δεούσας συστάσεις καὶ εὐχάς, καὶ τὴν αὐθις ὕλικὴν ὑποστήριξιν, τοῦ κοινωφελοῦς ἀνδρὸς κυρίου Ἰωάννου Χωρέμη, μετέβη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηναίων, σπουδάσας Θεολόγος, κηρυχθεὶς κατόπιν προλύτης τῆς Θεολογίας τῷ 1885 Νοεμβρίου 13. Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τὸν Πατριάρχην Σωφρόνιον παρὰ τοῦ ὁποίου ἐχειροτονήθη καὶ Ἰερεὺς τὴν 23 Μαρτίου τοῦ 1886 ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Σάββα, ὃν χρόνον κατεκόσμησε καὶ ἐκαλλώπισεν ἐκεῖ καὶ τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀθημερὸν διορισθεὶς καὶ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἐν Καῖρῳ. Τὴν δὲ 15ην Ἰανουαρίου 1889 ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, συλλειτουργούντων καὶ τῶν Μητροπολιτῶν Κερκύρας, Ἀντωνίου Χαριάτου καὶ Συναίου Πορφυρίου, ἐχειροτονήθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Μητροπολιτικῆς Πενταπόλεως. Βλαβεῖσης ὅμως τῆς υγείας του, ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, διωρίσθη Ἰεροκῆρυξ τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ Νομοῦ Φθιώτιδος. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1894, προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, ἵνα διευθύνῃ τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάριον Σχολήν, ἣν ἀνέλαβε καὶ διηύθυνεν ἔτη 14, καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς του καὶ τὴν εὐρείαν παιδείαν του, ἀπῆλθε τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς τῆς τε Κυβερνήσεως, τῶν Συμβούλων τῆς Σχολῆς, τῶν μαθητῶν, καὶ ἀπάντων τῶν τε ἐκ τοῦ σύγγενος εἰδότην καὶ παρ' ἄλλων ἀκούοντων διὰ τῆς ταχυτέρου φήμης κατηχουμένων. Ἡ αὐτοῦ Σεβασμιότης, μελίχιος τοὺς τρόπους καὶ λίαν φιλεῦσπλαγχνος, διακρίνεται ἐπὶ φιλοσοφικῷ πνεύματι ἀκαταπόνητος δ' ὧν ἐγένετο συγγραφεὺς καὶ ἐκδότης, πρῶτον εἰκοσάδος ὅλης Συγγραμμάτων, δημοσιευθέντων ἐν Καῖρῳ, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἀθήναις, καὶ ἄλλων ἐν περιοδικοῖς κατεσπαρμένων καὶ ἐφημερίσιν, ὅπως τὸ «Περὶ Σχίσματος τῆς Δυτικῆς Παπικῆς, ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας, Ἐορτολογίας» καὶ ἄλλων. Τὰ ἔργα ἐνὶ λόγῳ ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ τῆς αὐτοῦ Σεβασμιότητος καὶ οὐδεμίᾳ χρεῖα μαρτύρων. Ἡ ἐν Καῖρῳ καὶ γενικῇ ἐν Αἴγυπτῳ σπουδαία δρᾶσις αὐτοῦ, ὡς γνωστὴ τοῖς πᾶσι παραλείπεται. Ἡ αὐτοῦ Σεβασμιότητος εἰργάζετο διὰ τῶν συγγραφῶν του, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παντός φιλομαθοῦς. Ταῦτα γράφει τις τῶν ἀξιοπίστων καὶ εὐ εἰδότην μαθητῶν του. Εἰς δὲ τὸ φύλλον τῆς Ἀναπλάσεως εὗρηται ἀρ. 89φ τῆς 9ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1899, εἰς καιρὸν, καθ' ὃν ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεγῆ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐπροτείνετο μετὰξὺ καὶ ἄλλων καὶ ὁ ἀείμνηστος οὗτος Νεκτάριος, ὡς υποψήφιος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου, ἀφηγγεῖτο οὕτω πως ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀνακλάσεως περὶ αὐτοῦ. «Ἡ ὑποψηφιότης του εἶνε ἐκ τῶν μάλιστα βαρύνουσῶν, διότι εἰς ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων καὶ εὐπαιδευτῶν καὶ θερμούργων καὶ ἀδιαβλήτων Ἱεραρχῶν, οὓς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, Συγγραφεὺς γονιμώτατος, ἀκαταπόνητος τοῦ πνεύματος ἐργάτης, τροφὴν καὶ τρυφήν του ἔχων τὴν διακονίαν τοῦ λόγου, καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἀφυλάκτους μέχρις ὑπερβολῆς, φιλάγαθος μέχρις μανίας, γαλήνιος, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὸς, πρᾶος, ἀλλὰ καὶ εὐσταθής, καθαρὸς τὸν βίον, μέχρι τοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ ὅ,τι ὁ Καίσαρ ἤθελε διὰ τὴν γυναϊκά του, «νὰ εἶνε δηλαδὴ ἀνωτέρα καὶ κακολογίας καὶ ὑπονοίας»; σεμνός, εὐπρεπής, κόσμιος τὴν μορφήν καὶ τὸ παράστημα, μικροπρεπείας κρείσσον καὶ ραδιοουργίας καὶ πάθους καὶ φθόνου. Εἶνε προσωπικότης Ἐπισκοπικῆ ἐκ τῶν μᾶλλον ὑπερόχων, τὸ δὲ ἄρμονικόν καὶ σύμμετρον σύνολον τῶν ἀρετῶν του τὸν τάσσει ἐν τοῖς ἐπιλέτοις τῆς πρώτης γραμμῆς. Ἐὰν προτιμηθῆ ἱκανότερός του ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας

οὐδεις πλέον αὐτοῦ θὰ χαρῆ. Ἐάν δὲ αὐτὸς γίνῃ ὁ ἐκλεκτός, ἄτυφος ὡς εἶνε, μίαν καὶ μόνην φιλοδοξίαν θὰ ἔχη, πῶς νὰ φανῆ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του ἐν πάσῃ ταπεινοφροσύνῃ», Κατὰ τὸ 1904 εἰσέτι διευθύνων τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολήν, ἤρchiσε τὴν ἀνέγερσιν τῆς ἐν Αἰγίνῃ Ἱ. Μονῆς Παναγίας Τριάδος τῶν Μοναζουσῶν, εἰς ἣν ἐγκατέστησε ψυχὰς θεοφιλεῖς, εὐσεβῶν Παρθένων καὶ εἰς Θεὸν ἀφιερωμένων. Κατὰ δὲ τὸ 1908 παραιτηθεὶς ἀπὸ τὴν Ριζάρειον, ἀπῆλθε καὶ ἐγκατεστάθη πλέον τελείως ἐν τῇ ἀνεγερθείσῃ αὐτοῦ Ἱ. Μονῇ, φροντίζων ὡς προνοητῆς καὶ Πνευματικὸς Πατὴρ τῶν ἐμπιστευθεισῶν αὐτῷ ψυχῶν, μέχρι τέλους ζωῆς αὐτοῦ. Πρὸ δὲ τῆς ἐλεύσεώς του ἐν Αἰγίνῃ εἶδεν ὁ τότε Ἐφημέριος τῆς Μονῆς Παπᾶ Νικόλαος, ὄραμα, ὅπερ ἔχει ὡς ἐξῆς: Εἶδεν ὅτι εἰσῆλθεν εἰς μεγαλοπρεπῆ τινα αἰθούσαν, εἰς ἣν ἦτο ἐκεῖ μεγαλοπρεπῆς τις Κυρία ἐπὶ θρόνου καθημένη καὶ κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς Βρέφος λαμπρότατον, ὅπερ προσεκύνησε καὶ ἠσθάνθη δρόσον τινα εἰσελθοῦσαν εἰς τὸ στόμα του καὶ διατηρηθεῖσαν ἐπὶ πολὺ· ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ἐκείνης, ὑπῆρχε μία κλίμαξ, καὶ αἴφνης ἀκούεται φωνή: « Ἐρχεται ὁ Νεκτάριος », συγχρόνως δ' εἰσερχεται ὁ Σεβασμιώτατος· καὶ ὡς ἤρchiσε ν' ἀνέρχεται τὴν κλίμακα ἐκείνην, ἡ μεγαλοπρεπῆς ἐκείνη Κυρία ἐγερθεῖσα ἐκ τοῦ θρόνου καὶ πλησιάσασα τὸν Σεβασμιώτατον εἶπε πρὸς αὐτόν. « Ἐνθυμῆσαι: ὅτι ἦλθα νὰ σὲ πάρω πρὸ καιροῦ; Σὲ ἀφῆκα διότι αἱ Μοναχαὶ ἔχουν ἀνάγκην τῆς προστασίας σου ». Ὅποτε μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν παραιτηθεὶς ὁ Σεβασμιώτατος ἐκ τῆς Ριζ. Σχολῆς μετέβη καὶ παρέμεινε πλέον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος. εἰς Αἰγίναν. Τὸ δὲ ἄνωθεν, προεδήλου ὅτι ἡ Κυρία Θεοτόκος εἶχεν αὐτὸν προορίσει διὰ τὴν προστασίαν καὶ κυβέρνησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Μοναζουσῶν, καὶ ἔνεκεν τούτου, διέσωσεν αὐτὸν ὡς ἐκ θαύματος τότε, ἀπὸ δεινῆς καὶ ἐπικινδύνου νόσου. Ἀλλὰ καὶ τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τοὺς ἐπὶ δόλοκληρον δωδεκαετίαν ἀπύτους αὐτοῦ ἀγῶνας, οὓς διήνυσεν ὑπὲρ τε τῆς ρυθμίσεως, τῆς εὐταξίας καὶ αὐξήσεως τῆς σεπτῆς αὐτοῦ Μονῆς; Ὅλος ἄγρυπνος διετέλει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πατρικῶν καὶ θείων διατυπώσεων, ἐν τε τῇ κεκανονισμένη πρὸς Θεὸν δοξολογίᾳ καὶ ψαλμῳδίᾳ καὶ τῇ ἐξῶθεν ἀπαραμίλλῳ εὐταξίᾳ, σεμνότητι καὶ Ἀγγελικῇ ἐπὶ γῆς πολιτείᾳ, καὶ τῇ ἐν Χριστῷ διαγωγῇ ἀποτρέπων πᾶν τὸ ἀπᾶλλον ἦθος καὶ ἄκοσμον τῷ μονήρει βίῳ, καὶ δὴ τὴν εἴσοδον τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ· ἐφαρμώσας πλήρεις Κοινοβιακὸν πολιτεῦμα, καὶ ἐμφυτεύσας ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν αὐτῶ ὑποτασσομένων Μοναζουσῶν τὸν θεῖον φόβον καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας ἀγάπην, τὴν ἀδιάσπαστον πίστιν καὶ λατρείαν καὶ ἀφοσίωσιν. Διετέλεσεν ὡς Ἐφημέριος τῆς Ἱ. Μονῆς, κηρύττων τακτικὰ τὸν θεῖον λόγον, καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκτὸς πολλάκις. νοουθετῶν κοινῶς καὶ ἰδιαιτέρως μίαν ἐκάστην, ἐξομολογῶν καὶ καθοδηγῶν, καὶ ἐν δλίγοις νὰ εἴπωμεν, « ὡς λύχνος φάινων ἐδείκνυτο ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ὡς εἰς σκοπιὰν καθήμενος κατὰ τὸν Σωτῆρα. ὡς φῶς τοῦ κόσμου, καὶ ὡς πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη, » Ἐνῶ δὲ κατεγίνετο, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ κοσμιότητα τῆς Ἱ. Μονῆς, καὶ εἰς τὴν φροντίδα τῶν διαφορῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, διὰ τὴν πλήρη ἀποπεράτωσιν αὐτῆς, ἐν τούτοις δὲν ἀπέλιπεν ὡς γνήσιος Ποιμὴν καὶ ἐργάτης τοῦ ἀμπελωνος Χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ νὰ συγγράφῃ καὶ βιβλία θρησκευτικὰ καὶ κοινωφελῆ καὶ διὰ τοὺς ἐν κόσμῳ λαϊκοὺς Χριστιανοὺς, ὅσα σχεδὸν εἶνε δύσκολον νὰ ἀπαριθμήσῃ τις. Πλὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀναφέρωμεν ἐδῶ τινα ἐξ ὀνόματος, διὰ τοὺς φιλαναγνώστας καὶ εὐλαβεῖς, ἵνα μὴ παρατρέξωμεν καὶ τὸ μέγα τοῦτο Εὐαγγελικὸν καὶ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ κατόρθωμα, ὅπερ ἀναδεικνύει αὐτὸν μέγαν Διδάσκαλον καὶ ὑπέρμαχον τῆς Ὁρθοδόξου καὶ ἀμωμῆτου ἡμῶν Πίστεως. Α'. Βιβλίον, « Λόγοι Ἐκκλησιαστικοὶ » β'. « Λόγοι διάφοροι, » γ'. « Περὶ τῆς ἀναγκαιότητος καὶ σπουδαιότητος τῶν 7 Οἰκουμενικῶν Συνόδων, » δ'. « Τὰ παρ' ἡμῖν τελούμενα Ἱ. Μνημόσυνα », ε'. « Περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ Ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ », ς'. « Ὑποτύπωσις περὶ ἀνθρώπου », ζ'. « Περὶ ἐπιμελείας ψυχῆς », »

η'. «Περὶ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς μορφώσεως», θ'. «Λογίων θησαύρισμα» εἰς 2 τόμους, ι'. «Χριστιανικὴ ἠθικὴ», ια'. «Ποιμαντικὴ», ιβ'. «Ἐρὰ Κατήχησις», ιγ'. «Χρηστολογία», ιδ'. «Περὶ ἀθανασίας ψυχῆς», ιε'. «Ἐθαγγελικὴ ἱστορία», ις'. «Μελέτη περὶ μετανοίας», ιζ'. «Περὶ Ἐξομολογήσεως», ιη'. «Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Ἐυχαριστίας», ιθ'. «Περὶ τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ», κ'. «Προσευχητάριον κατανοητικόν», κα'. «Γνωθὶ σαυτόν», κβ'. «Θεοτοκίριον», κγ'. Πανδέκτης τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν», κδ'. «Ψαλτήριον ἐντεταμένον», κε'. «Τριαδικὸν ἔμμετρον», κς'. «Κεκραγάριον τοῦ Ἱεροῦ Ἀβγουσίνου ἐντεταμένον», κζ'. «Μελέτη περὶ τῶν αἰτίων τοῦ Σχίσματος» εἰς δύο τόμους, κη'. «Περὶ τῆς μιᾶς Ἁγίας Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας», κθ'. «Περὶ Ἐρᾶς Παράδοσεως», λ'. «Περὶ Θεῶν Μυστηρίων», λα'. «Μελέτη ἱστορικὴ περὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ» καὶ λδ'. «Περὶ τῆς Ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου. Ταῦτα πάντα ἐξεδόθησαν εἰς τύπον τὰ πλεῖστα ἐν Ἀθήναις, καὶ τινὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καίρῳ. Τὰ δ' ἐτι ἀνέκδοτα εἰσὶ ταῦτα: α'. «Ἠθικὴ», β'. «Ἐορτολόγιον», γ'. «Ἠράξεις τῶν Ἀποστόλων», δ'. «Ἐρὰ Λειτουργικὴ», ε'. «Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Μάρκου», ς'. «Νέον Πασχάλιον αἰώνιον», ζ'. «Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Φιλοσοφίας», η'. «Ἱστορία Ἐκκλησιαστικὴ μυστικὴ θεωρία», θ'. «Ἱστορία περὶ νηστειῶν τῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας», ι'. «Περὶ τῆς ἐν πνεύματι λατρείας» καὶ ια'. «Κεφάλαια πέντε περὶ τῶν λειτουργιῶν βιβλία» καὶ ἕτερα διάφορα σποράδην εὐρισκόμενα, πολλῆς σημασίας ἄξια. Ἀλλὰ πῶς νὰ παρέλθωμεν τὰ θαύματα αὐτοῦ ἀδιήγητα, ἅτινα ἐνήργησεν ἐν τῇ ζωῇ του! Ἀδύνατον σχεδὸν ν' ἀπαριθμήσῃ τις, ὅσα θαύματα ἐνήργησεν ὁ ἀείμνηστος καὶ εἰς ἔπαινον ἡμῖν προκειμένος οὗτος Ἱεράρχης. Πλὴν κατὰ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν, νὰ περιγράψωμέν τινὰ πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἁγιαστικῆς χάριτος, ἧς ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ. Θαῦμα α': Γυνὴ τις πάσχουσα ἐκ σφοδροῦ πονοκεφάλου, καὶ μὴ δυναθεῖσα νὰ θεραπευθῇ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, προσήλθεν εἰς τὸν Σεβασμιώτατον, ἦν μόνον διὰ προσευχῆς του καὶ σταυρώσεως, ἀπήλλαξε τῆς ἀσθενείας τῆς. Θαῦμα β': Ἐκ Δαμίας προσήλθέ τις πάσχων χρονίως, ἐκ σεληνιασμοῦ, πρὸς ὃν, ἀναγνώσαντος τοῦ Σεβασμιωτάτου τῶν ἐξορκισμῶν εὐχὰς τινος, ἐθεραπεύθη εὐθὺς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του ὅλος ὑγιής. Θαῦμα γ': Πλησίον τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ νοτιοδυτικῶς αὐτῆς ὑπάρχει πηγὰδι, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐπρομηθεύοντο τὸ νερὸν, διὰ τὴν ἀνάγεσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Μονῆς καὶ λοιπῶν κτιρίων αὐτῆς· ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ πηγὰδι αὐτὸ ἀνῆκεν εἰς ξένον ἰδιοκτήτην καὶ τὸ νερὸν ἠλαττοῦτο, δὲν ἤθελεν ὁ ἰδιοκτήτης νὰ παρέχει νερὸν πλέον εἰς τὴν Ἱ. Μονήν. Πρὸς στυγερὴν λοιπὸν διεκόπη ἢ ἐργασία, ὅπου κατέπιν διὰ προσευχῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου, ὃ τῶν θαυμασιῶν σου Χριστὲ Βασιλεῦ! ἐξαφναῖκούσθη κρότος μέγας εἰς τὸ πηγὰδι, καὶ εὐθὺς ἀνέβλυσε νερὸν ἄφθονον, τόσον, ὅπου οὐδέποτε ἐξαντλεῖται, καὶ δι' αὐτοῦ ἐτελείωσεν ὅλη ἡ οἰκοδομὴ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἀφίερωσαν τοῦ λοιποῦ τοῦτο οἱ ἰδιοκτῆται, δι' εὐγνωμοσύνην εἰς τὴν Ἱ. Μονήν, πρὸς ἐνδειξιν τοῦ θαύματος. Θαῦμα δ': Ἐντὸς τῆς Ἱ. Μονῆς ὑπάρχει ἄλλο πηγὰδι, εἰς ἕπερ ἐνῶ ἦνοιγον καὶ ἐνεβάθουνον, ἀπηλπίζοντο πάντες, θεωροῦντες ἀδύνατον νὰ εὕρωσιν νερὸν, ὡς ἐφρόνου, εἰς τοιοῦτον τόπον ξηρὸν καὶ ἄνυδρον, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἐργάται καὶ τεχνῖται, ὠνειδίζον τὸν Θεοφιλέστατον, πῶς ὅτι ἐδαπάνη, ὡς ἔλεγον, εἰς μάτην καὶ ἐξωδευέτο· ὅποτε ἐν πεποιθήσει τοὺς λέγει, «Θὰ εὕρωμεν νερὸν αὐτοῦ»· κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, εἰς ἣν ὥραν ἐλειτούργει, διέταξε νὰ σκάψουν καὶ σκάφαντες οἱ ἐργάται, εὕρον, ὅτι ἀνέβλυσε νερὸν εἰς τὸ ξηρὸν πηγὰδι, ἕπερ καὶ ἔχωσι διὰ ποτὸν ἄριστον εἰς τὴν Ἱ. Μονήν εἰς τὸ διηγεῖς. Θαῦμα ε': Διερχόμενός ποτε πρὸς τὸ ἑσπέρας γεωργός τις ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς, λέγει εἰς τινὰ Μοναχῆν: «Δὲν λέγεις εἰς τὸν Σεβασμιώτατον νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν νὰ βρέξῃ, ὅπου κινδυνεύουν νὰ φοφῆσουν τὰ ζῷά μας, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν καὶ ξηρασίαν, δὲν εὐρίσκουν τίποτε νὰ φάγουν;» ἡ Μοναχὴ εἰσελθοῦσα, εἶπεν αὐτὰ εἰς τὸν Σεβασμιώτατον, ὅστις λέγει:

« Ἄς παρακαλέσωμεν τὸν Θεόν καὶ ἄς γίνῃ τὸ θέλημά του κατὰ τὴν Πίστιν του ». Ὁθεν ἤπλωσε τὰς χεῖράς του καὶ προσευχήθη, ὅτε μετὰ μίαν ὥραν ἤρχισε ραγδαία βροχὴ διαρκέσασα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, Θαῦμα Γ': Ἄλλοτε, περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἦτο μεγάλη ἀνομβρία, ὅτε κατ' αἰτήσιν τῶν κατοίκων τῆς Νήσου, ἀνήλθε μὲ τὰς Μοναχὰς εἰς τὴν Ἐπισκοπικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ἵνα λειτουργήσῃ καὶ λιτανεύσουν· ὅτε πρὶν ἀκόμη ἀναγνώσῃ καμμίαν εἰδικὴν εὐχὴν περὶ βροχῆς, ἐνῶ ἡ λειτουργία εὗρισκετο περὶ τὸ τέλος, ἤρχισεν ἀφθονος καὶ ἀδιάκοπος ἡ βροχὴ, ἐξ ἧς ἠναγκάσθησαν νὰ παραμείνουν ἐκεῖ, καὶ νὰ καταβοῦν μόνον μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὴν Ἱ. Μονήν. Μοναχὴ τις ἐκ τῆς αὐτῆς Μονῆς, ἔπασχεν ἀπὸ παράλυσιν τῆς κεφαλῆς, ἣτις προσελθοῦσα αὐτῷ, ὅτε ἐλειτούργει κατὰ τὴν ὥραν τῆς Ἁγίας Κοινωνίας, ἀλλὰ βλέπουσα αὐτὸν λάμποντα ἐκ Θεοῦ φωτὸς, ἐδειλίασε νὰ πλησιάσῃ ὅπως κοινωνήσῃ. Ἐκείνος, ἐνοῶν αὐτήν, τῇ λέγει: « Διατί δὲν πλησιάζεις; πρόσελθε. Ἡ δὲ προσελθοῦσα, ἀφοῦ μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, τῇ ἐφάνη, ὅτι τῆς ἠγγισέ τις τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ εὐθὺς ἀπηλλάγη ἐκ τῆς ἀσθενείας της χωρὶς νὰ ἐνοχληθῇ πλέον. Θαῦμα η'. Κόρη τις ἐπταετής ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον « Χαλασμένη », προσεφέρθη ὑπὸ τῶν Γονέων της εἰς τὸν Σεβασμιώτατον, πάσχουσα ἐκ χρονίων καὶ ἀδιαλείπτων πυρετῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφοῦ ἀνέγνωσε μερικὰς εὐχὰς καὶ ἐσταύρωσεν, ἀπῆλθεν ὑγιὴς ἡ Κόρη, μὴ ἐνοχληθεῖσα τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῶν συνήθων αὐτῇ πυρετῶν. Θαῦμα θ': Ἄλλη τις Κόρη ἠρραβωνισμένη πρότερον, ἐκ μαγείας καὶ σατανικῆς ἐνεργείας, εἶχεν ἔλθῃ εἰς δεινὴν νευροπάθειαν καὶ σχεδὸν παραφροσύνην, ἣτις προσελθοῦσα αὐτῷ καὶ ἐξομολογηθεῖσα τὴν κατάστασίν της, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν παρ' αὐτοῦ Εὐχῶν τινῶν καὶ τὴν ἐπίθεσιν ἐπ' αὐτῆς τῶν Ἀρχιερατικῶν τοῦ Ἀμφίων, ἐθεραπεύθη ἐντελῶς ἡ Κόρη, διηγουμένη τὸ θαῦμα ἕκτοτε μέχρι τῆς σήμερον. Θαῦμα ι': Πλησίον τῆς περιφερείας τῆς Ἱ. Μονῆς, εἰς ἰδιόκτητόν τινα κήπον, ἔπεσον ἐξ ὀργῆς θεϊκῆς τυφλοπόντικα, ἅτινα ὑπενόμεον καὶ ἔτρωγον τὰς ρίζας καὶ τοὺς καρποὺς τῶν γεωμήλων καὶ φυτῶν· ὁπότε ὁ ἰδιοκτήτης προσήλθε, παρακαλέσας τὸν Σεβασμιώτατον νὰ εὐχηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅπως ἀπαλλαγῇ ἐκ τοιαύτης ἐπηρείας καὶ ὀργῆς· ὁ δὲ ἀείμνηστος τελέσας Ἁγιασμὸν καὶ ραντίσας τὰ πέριξ, εὐθὺς γέγονασιν ἄφαντα τὰ εἰρημένα τυφλοπόντικα ὅπου ἐπηρέαζον τοὺς καρποὺς τοῦ γειτονεύοντος τὴν Μονήν. Θαῦμα ια': Ἄλλοτε προσεβλήθησαν ἐπίσης τὰ διάφορα φυτὰ καὶ δένδρα τινὸς γειτονεύοντος τὴν Μονήν, ἐκ περνοσπόρου· ὅστις προσελθὼν παρεκάλει αὐτόν, ὅπως εὐχηθῇ καὶ ἀποσοθῆθῃ ἡ τοιαύτη τοῦ Θεοῦ ὀργὴ ἀπὸ αὐτόν· ἔθεν ἀφοῦ ἐτέλεσεν Ἁγιασμὸν καὶ ἀνέγνωσέ τινὰς εὐχὰς ἐξηλείφθη καὶ ἡ φοβερὰ αὐτῇ εἰς τὰ φυτὰ νόσος. Ὅτε ὑπήγγεν ὁ Σεβασμιώτατος εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι εἶχον τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶχον παραχώρησιν τινα ἡ ὀργὴν ἐκ Θεοῦ, ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν ἐκαρποφόρουσαν οἱ ἀγροὶ των, παρεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἀναγνώσας περὶ αὐτῶν συγχωρητικὴν εὐχὴν καὶ εὐχηθεὶς ὑπὲρ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Νήσου, ἐφεξῆς καθ' ὅλον τὸ δωδεκαετὲς διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του, ἐγίνοντο ἄφθονα τὰ γεννήματα καὶ οἱ καρποί, καθὼς ἀφηγοῦνται οἱ ἴδιοι Αἰγινῖται ἡμῖν. Καὶ διὰ μόνον ἀπλοῦ εὐχητικῷ λόγῳ καὶ εὐλογίας του, ἐγίνοντο θαύματα ὡς ἀποδεικνύεται διὰ τῶν ἐξῆς: Ποτε καιρῶν διερχόμενος ὁ ἀείμνηστος ἐξῶθεν μίαν ἀμπέλου, καὶ ἐνῶ ἐτρυγοῦσαν οἱ ἰδιοκτῆται, ἐρωτήσας αὐτοὺς περὶ τῆς ποσότητος, ἦν ἐτρύγησαν τῶν σταφυλίων, ἠδύχηθη ὅπως κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος τρυγήσωσι τριπλάσια σταφύλια ἐκ τῆς ἀμπέλου, ὅπερ καὶ ἐγένετο ὡς ἐκ θαύματος καὶ ἐτρύγησαν τριπλάσια σταφύλια οἱ ἰδιοκτῆται· ἐκ τῆς ἀμπέλου ἐκείνης κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔτος. Ὅτε διετέλει εἰσέτι διευθυντὴς εἰς τὴν Ριζάριον, μετέβη εἰς ἐπίσκεψίν ποτε τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, καὶ βλέπει κατὰ σύμπτωσιν ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν ἄλλων μίαν γουρούναν, ἣτις εἶχε ὀκτὼ γουρουνόπουλα καὶ εἶπεν ὡς εὐχὴν: « Τὸ ἐρχόμενον ἔτος νὰ γεννήσῃ δεκαοκτὼ », ὅπερ καὶ ἐγένετο, ὧ τοῦ θαύματος! Διότι μεταβάς καὶ πάλιν κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος εἰς τὴν Ἱ. Μονήν

χάριν ἀναφυχῆς, τῷ ἔδειξαν οἱ ἀδελφοί, θαυμάζοντες τὸ ἐν λόγῳ ζῶον, ὅτι ἐκ πραγματικῶς εἶχε γεννήσει, κατὰ τὴν εὐχὴν του, δεκαοκτῶ γουρουνόπουλα. Ἀλλὰ καὶ προσβαλλομένου τοῦ ἀειμνήστου ὑπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν, ὁ Θεὸς ὁ κηδομενός αὐτοῦ ἐτιμῶρει καὶ ἐπληττεν αὐτοὺς διὰ συμφορῶν καὶ ἀσθενειῶν, ὡς ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ ἀκολούθου συμβεβηκότος: Προσεκλήθη ποτε, ὅτε διηύθυνε τὴν Ριζάρειον Σχολήν, ἵνα λειτουργήσῃ εἰς τὸν Ἁγίον Γεώργιον Καρύτσην, Ἀθηνῶν, ὅτε, παρατηρήσας, ὅτι οἱ ἐν τῷ Ἰ. Ναῷ φάλται, ἀφοῦ ἔβαλλον δύο ἕως τρεῖς στίχους τῆς δοξολογίας, εὐθὺς εὐρέθησαν περὶ τὸ τέλος, παραλείψαντες τοὺς λοιπούς, ὅστις θέλων νὰ κάμῃ εἰς αὐτοὺς τὴν δέουσαν παρατήρησιν, ἐπεφυλάχθη διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον μετὰ τὴν λήξιν τῆς λειτουργίας· ὅτε κατόπιν τοὺς εἶπεν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κάμουν τοιαύτην ἀταξίαν ὡς Ἱεροφάλται ἐν τῷ ναίῳ τῆς δοξολογίας· ἐξαφθέντες δὲ διὰ τὸν δίκαιον ἔλεγχον τοῦ ἀειμνήστου, διὰ προσταγῆς τοῦ ἐκμανέντος Ἐπιτρόπου, ὁ Ἱεροδιάκονος ἔσυρεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ράσα καὶ ἔσπρωξε μετὰ πολλῆς περιφρονήσεως· καὶ ὁ Σεβασμιώτατος δὲν ὠμίλησεν, ἀλλ' ὁ μὲν διάκονος μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρεφρόνησεν, ὁ δὲ Ἐπίτροπος τῆς Ἐκκλησίας περιέπεσε μετ' οὐ πολὺ εἰς δεινὰς συμφοράς. Ἐπίσης τὸ κάτωθεν δεικνύει τὴν μεγάλην καὶ ἀκράδαντον πίστιν, ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸ ἄκρως ἀπερίσπαστον καὶ τὴν πεποιθήσιν, ἣν εἶχε πρὸς αὐτόν: Πρὸ τοῦ ἀποκλεισμοῦ, αἱ Μοναχὰι θέλουσαι νὰ ἀποταμιεύσωσι σίτον περισσότερον καὶ ἄλλα τρόφιμα, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἔκαμνον, ἕνεκα τῆς ἀδωάντου προμηθείας, δι' ὅπου καὶ συμβουλευθέντες αὐτόν, ἐπέπληξεν εὐθέως σφοδρῶς αὐτὰς εἰπὼν: «Ἐὰν κάμητε αὐτὸ ὅπου λέγῃτε, ἐξάπαντος θὰ πεινάσωμεν». Ἀναγκασθεῖσαι δ' οὕτω, περιωρίσθησαν εἰς τὴν συνήθη ὡς καὶ ἄλλοτε προμήθειαν τοῦ σίτου καὶ λοιπῶν τροφίμων. Καὶ ὦ! τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ὄχι μόνον ἠρκέσθησαν καὶ αὐταὶ καὶ οἱ πάμπολλοι ἐπισκέπται, οἵτινες προσήρχοντο εἰς τὴν Ἰ. Μονήν, ἀλλὰ καὶ ἐπερίσσεον πάντοτε τὰ τρόφιμα καὶ σιτηρὰ, περισσότερον ἢ ἄλλοτε, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀποκλεισμοῦ. Καὶ εἰς παιδιὰ ἀνήλικα ἐθαυματούργει πολλάκις καὶ εἰς τὰς Μοναχὰς τῆς Ἰ. Μονῆς, διότι μόλις προσήρχετο τις μετὰ πίστεως καὶ ἐσταυρώνετο παρ' αὐτοῦ, ἐθεραπεύετο· καὶ ἐκ τοκετοῦ πασχούσας γυναῖκας πολλὰς ἐθεράπευσε, ἀπαλλάξας τοῦ κινδύνου διὰ προσευχῆς του. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ θεωρητικῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ τῆς ἀδιαλείπτου νοερᾶς προσευχῆς του; Διότι ἦτο ὅλος μετεωρός ὁ νοῦς του εἰς τὴν προσευχήν, καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀνάτασιν ὑψωμένος, ὑπεράνω τῶν τοῦ κόσμου ὑλικῶν πραγμάτων, τόσον, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ μανθάνῃ περὶ οὐδενός, ἀλλ' ὁ νοῦς του καθ' ὅλοκληρίαν ἠρπάζετο διὰ τῆς προσευχῆς εἰς τὴν πνευματικὴν θεωρίαν. Εἶχε δὲ ἐπίσης καὶ τόσην ἀκτημοσύνην, ὥστε δὲν ἐφρόντιζε περὶ πολλῶν, ἀλλ' ὅ,τι τῷ εὐρίσκετο, ἐχάριζεν αὐτὸ πολλάκις εἰς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας. Τρανωτάτη ἀπόδειξις τῆς ἀπροΐτου ζωῆς καὶ ἀκτημοσύνης του εἶνε ἡ ἑξῆς: Ὅτε τὸ πρῶτον ὑπήγγεν ἵνα μείνῃ ἐν τῇ ἀνεγερθείσῃ αὐτοῦ Ἰ. Μονῇ καὶ προνοῇ περὶ τῶν ἐκεῖ Μοναζουσῶν, ἐδανείσθη χιλίας δραχμᾶς· καὶ τὸ αἴτιον ὅπου δὲν τῷ εὐρίσκοντό ποτε χρήματα εἶνε, διότι τὰ κατανάλωνεν εἰς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας. Ἐνεκα τῆς ἄκρας αὐτοῦ φιλοτιμίας καὶ φιλοξενίας, ἐξέβαλλε πολλάκις καὶ αὐτὸ τὸ ἐνδυμᾶ του καὶ τὰ υποδήματα ἀπὸ τοὺς πόδας του καὶ τὰ προσέφερον εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐξηκολούθει τακτικῶς ἐργασίαν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ συντήρησιν τῆς Ἰ. Μονῆς, εὐρίσκετο πάντοτε εἰς ἔνδειαν, ἀλλὰ καὶ πλήρης πίστεως εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πεποιθήσιν. Ὅταν ἐξεκινούτο τὸ χρηματοφυλάκιόν του, προσήρχετο ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας, καὶ ὑπεδεύονεν αὐτό, ἀστείως, λέγων: «Ἰδοὺ Χριστέ μου (ἢ Παναγία μου) ἐξέλιπον τὰ χρήματα· σύ οἶδας». Καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἤρχοντο ἐξ ἀπροόπτου ὡς ἐκ θαύματος εἰς χεῖρας του χρήματα. Τοιαύτην αὐταπάρησιν καὶ ἀμέριμον ζῶν εἶχεν ἐφαρμόσῃ εἰς ἑαυτόν, ὥστε σπανίως ἐζήτει τι, ἐξ ὧν εἶχε χρεῖαν. Ἡ δὲ ἀδελφή, ἣτις τῷ ἠτοίμαζε τὰ κατάλληλα τῆς ὑπηρεσίας, ἔβλεπε, πρὸ πάντων ὅταν

ἠσθένει, νέον τινὰ καθ' ὕπνου, ὅστις τῷ παρεστέκετο καὶ ἐνῶ ἡ ἀδελφή ἠρώτα, πῶς εἶχεν ὁ Σεβασμιώτατος ἢ μήπως εἶχεν ἀνάγκη τινός, ὁ νέος τῇ ἀπεκρίνατο: «ἐγὼ σὲ εἰδοποιῶ ὅταν θὰ ἔχη ἀνάγκη τινός»· καὶ αὐτὸν τὸν νέον ὄχι μόνον καθ' ὕπνου ἔδλεπεν, ἢ ἐν λόγῳ ἀδελφή ἐξυπηρετοῦντα αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐξυπνος ἔδλεπεν αὐτὸν ἐνίοτε εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν, ὅστις ἐστέκετο πλησίον τοῦ Σεβασμιωτάτου ὅτε ἐλειτούργει, καὶ ἐφαίνετο ὡς δεκανεύς, ἔχων στρατιωτικὴν ἐνδυμασίαν, μὲ ἀστραπηφόρον μορφήν. Ἄλλη τις ἀδελφή, ἐξυπηρευοῦσα τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ὑποδιάκονος, εἰς ὥραν, καθ' ἣν ἐλειτούργει, ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ «Σὰ ἐκ τῶν Σῶν», εἶδε μίαν μεγαλοπρεπεστάτην Κυρίαν, κρατοῦσαν βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἣτις εἰσῆλθεν ἐκ τῆς Ὁραίας Πύλης, ἐστάθη πλησίον τοῦ Σεβασμιωτάτου, καὶ καθ' ἣν στιγμήν ἐπρόκειτο νὰ λεχθῆ τὸ «Ἐξαίραίτως», ἠπλωσε τὰς χεῖρας καὶ ἔδωκε τὸ βρέφος εἰς αὐτόν· ἢ δὲ ἐν λόγῳ ἀδελφή, εἶδε τ' ἀνωτέρω ὄχι καθ' ὕπνου, ἀλλ' ἐξυπνος καὶ ὀφθαλμοφανῶς. Εὐσεβής τις καὶ ἀξίόπιστος γυνή, διηγήθη μοι ἐπὶ Θεῶ μάρτυρι, ὅτι ἐπισκεφθεῖσά ποτε τὴν Ἱ. Μονὴν καὶ ἐντυχοῦσα εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν ὅτε ἐλειτούργει καὶ ἐπροσκόμιζεν ὁ Σεβασμιώτατος, (μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀγρυπνίας, διότι ἦτο Ἐορτή) βλέπει τὸν ἀείμνηστον, ὅτι ἦτο μέσα εἰς φωτεινὴν νεφέλην μέχρις ὀσφύος, καὶ ὅτι ἠπλωσεν ἀστραπιαίως τὰς χεῖρας, καὶ ἔρριψεν ὡς πέπλον ἐκ τῆς δόξης του, καὶ ἐσκέπασεν ὡς φωτεινὴ σκέπη, ὅλον τὸ Ἐκκλησίασμα ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ. Ἐπίσης ἢ αὐτῇ, ἔχουσα γνῶσιν πρότερον, τῆς παλαιᾶς (σχεδὸν ἐρείπιου) Ἱ. Μονῆς, ἀφηγήθη ἡμῖν, ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγουν καὶ ἐγκατασταθῶν ἐκεῖ αἱ πρῶται Χριστιαναὶ ὅπως μονάσουν, αὐτῇ ἀπεδοκίμαζε σφοδρῶς τὴν σκέψιν των ταύτην, διὰ τὸ ἀκατάλληλον, ὡς ἐφρόνει, τοῦ τόπου καὶ τὴν μεγάλην ἐρημίαν· ἀλλ' ἐπισκεφθεῖσα ἅπαξ, δὶς, τὴν Ἱ. Μονήν, εἰς δευτέραν αὐτῆς ἐπίσκεψιν ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀπεδοκίμασεν ἔτι ἐπιβλητικώτερον τὸ πρᾶγμα, βλέπει κατόπιν, ἀφοῦ ὑπνωσε, μίαν Μοναχὴν ἀσκητρίαν, μὲ τρίχινα ἐνδεδυμένην καὶ τῇ λέγει μὲ φοβερὸν βλέμμα: «Δὲν θὰ γίνῃ λέγεις Μονή; θὰ γίνῃ, θὰ γίνῃ» καὶ ἐκίνησεν ἐλεγκτικῶς τὴν κεφαλὴν τῆς, ἀτενίζουσα πρὸς αὐτήν. Εἶδε τότε συγχρόνως καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, μὲ τὴν ὄψιν ὅπου ἔχει τώρα, καὶ καθὼς ἀπαραλλάκτως ὠκοδομήθη κατόπιν καὶ εὐρίσκαται ἤδη. Ὑπάρχει διάδοσις, ὅτι τὴν παλαιὰν Μονὴν εἶχε κτίσει ἄλλος Ἱεράρχης Γρηγόριος τὸ ὄνομα, ὃν πολλάκις εἶδον ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος καὶ ἐκτὸς ἐξερχόμενον, ὡς Ἱεράρχην Γέροντα, ἀτημελή καὶ ταπεινὰ ἐνδεδυμένον, ἀνωθεν τοῦ τόπου, ὅπου ἔχουν τοποθετήσῃ Ἱερά ὁσῶ, ἀτινα ἀνεῦρον μετὰ τεμαχίων Ἱερῶν ἀμφίων, ἐπὶ τῇ ἀνεγέρσει τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης ἀποκαλύπτονται, εἰς διαφόρους περιστάσεις, τρεῖς σεμινοπρεπεῖς Μοναχαί, μὲ χαριτωμένην θέαν, ἐξόχως δ' αὐτῶν ἢ μία, ἣτις λέγει, ὅτι ἠγουμενεύει τῆς Ἱ. Μονῆς, ὀνομαζομένη Ἀθασία (ἣτις φαίνεται ὅτι εἶνε ἢ Ὁσία Ἀθασία ἢ ἐξ Αἰγίνης καταγομένη) καὶ αἱ ἄλλαι Ἱερεῖα καὶ Εὐδοκία, ὡς εἶπον τὰ ὀνόματά των αἱ ἴδιαι. Θέλων ποτὲ ὁ ἀείμνηστος νὰ μεγεθύνῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀπορῶν πῶς νὰ σχεδιάσῃ τὸ ἔργον, βλέπει συγχρόνως μίαν ἀδελφὴν νέον τινὰ, ἐν σχήματι τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ὅστις ἔχων ἔμπροσθέν του τράπεζαν, ἐσχεδίαζεν ἐπάνω αὐτῆς ὑποδεικνύων πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον τὸν τρόπον, δι' οὗ δύναται νὰ μεγεθύνῃ αὐτήν, σχεδιάσας ἐν τῇ τραπέζῃ πλήρες τὸ σχέδιον (εἰς τὸ σχέδιον ἐπένευσεν αὐτός, γνωρίσας τοῦτο, ὅτι ἦτο ἐκ Θεοῦ) καὶ εὐρύνηθῃ ἢ Ἐκκλησία κατόπιν παρ' αὐτοῦ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἀποκαλυπτικὸν τοῦ ἀνδρός, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ κατωτέρω σπουδαίου. Βλέπων ποτὲ ὁ ἀείμνηστος, ὅτι εἶχεν ἀνάγκη καταλλήλου διακόνου, ὅπως ἐξυπηρετῆ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ (καθόσον ἢ διάκονος ἢ ἐξυπηρετοῦσα τὸν Ναὸν ἠσθένει), ἐξαπορῶν περὶ τοῦ πρακτέου, καὶ μὴ γινώσκων τὴν κατάλληλον, ἵνα χειροθετήσῃ εἰς τὸ ὑπουργήμα τοῦτο ἐνῶ προσήχεται ἐπικαλούμενος τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, εἰς ἀποκάλυψιν τῆς καταλλήλου, καθ' ὃν καιρὸν φάλλεται συνήθως ἢ «Τιμιωτέρα», ἀδελφὴ τις παρισταμένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, βλέπει τὸν Σεβασμιώτατον, καλοῦντα αὐτήν εἰς τὴν

ώραίαν Πύλην καὶ συγχρόνως νεύοντα εἰς τὴν ἄλλην διάκονον καὶ λέγοντα νὰ τῷ δῶσῃ ὅ,τι εἶχε προηγουμασμένα, τὸ μικρὸν στοιχάριον καὶ τὸ δράριον». Ἀφοῦ τῇ ἐφόρσε ταῦτα, τῇ ἔδωκε καὶ ἠσπάσθη τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸ Ἱερὸν, διὰ τῆς ὥραιας Πύλης». Αὐτὰ ταῦτα συνέθησαν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀδελφῆν ἐν ἐργηγόρσει οὖσαν καὶ προσευχομένην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ δὲ Σεβασμιώτατος ὡς ἄνωθεν εἶπομεν, ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, περὶ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ καταλλήλου προσώπου, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ διακονίαν, ἐνῶ ὅλαι αἱ ἀδελφαὶ προσῆλθον καὶ ἐχαιρέτησαν αὐτόν, καὶ ἔλαβον τὴν εὐλογίαν του, (διότι ἦτο ἡμέρα τοῦ Πάσχα, καὶ τὸ ἀνωτέρω συνέθη τὴν προηγουμένην ἡμέραν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου), ἠρώτα τὰς ἀδελφὰς εὐχαριστημένος, ἐὰν εἶδον ὀπτασίαν τινά, ἢ ὄραμα καμμία ἐξ αὐτῶν. Ἀφοῦ ἡ ἀνωθεν ἀδελφή, ἣτις εἶχεν ἰδῆ τὴν ὀπτασίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, προσῆλθεν ὡσαύτως νὰ τὸν χαιρετήσῃ καὶ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του, τῇ λέγει: «δὲν εἶδες τίποτε ἐσῶ;» Τότε ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ κατ' ἀρχὰς ἐδίσταζε νὰ τῷ εἴπῃ, ἐκεῖνο ὅπερ εἶδεν, ἐκεῖνος τὴν ἐνεθάρρυνε καὶ ἠνάγκασεν αὐτήν, νὰ εἴπῃ περὶ τίνος πρόκειται. Αὐτὴ δὲ διηγηθεῖσα τ' ἀνωτέρω, εἶπεν εὐχαριστημένος «αὐτὸ ἤθελα κ' ἐγώ, ἦν καὶ ἐχειροθέτησεν Ἰποδιάκονον, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ, καὶ ὅπερ ἀδιαφιλονικητῶς ἀποδεικνύει τὸ ἀποκαλυπτικὸν τοῦ ἀνδρός. Ὀλίγα τινὰ νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τοῦ διραττικοῦ χαρίσματος, ὅπερ φαίνεται ὅτι εἶχεν. Διότι ἐὰν ἐπλησίαζεν εἰς αὐτὸν ἀδελφὴ τις, ἣτις νὰ μὴ εὐρίσκετο, ἔστω καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς της ἐν καθαρᾷ καταστάσει, συνέστειλε τὴν χεῖρά του, πρὸς συναίσθησιν της καὶ δὲν ἠπλωνεν αὐτήν, νὰ ἀσπασθῇ ἢ τοιαύτη ἀδελφὴ ἢ δὲ ἀδελφὴ, συναίσθανομένη ἑαυτήν, ὡπισθοδρόμει ἐξ αὐτοῦ, ἐνθυμεῖτο ἑαυτήν καὶ τὴν θέσιν της καὶ ἐθαύμαζεν, ὅπερ σημεῖον τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Τὴν δὲ βαθυτάτην αὐτοῦ ταπεινώσιν, τίς ἐπαξίως νὰ διηγηθῇ; Ἀφοῦ ἀνελάμβανε πολλάκις ὡς δούλος τὰς πλέον εὐτελεστέρας ὑπηρεσίας, ἄλλοτε ὑποβοηθῶν πρὸς στιγμὴν τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας, ἄλλοτε ἐμβάλων τὰ ὑποδήματα τῶν Μοναζουσῶν τὸ δὲ παραδοξώτερον, ὅτι ἐπλυνε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀποπάτους ἐν ἀγνοίᾳ τῶν Μοναζουσῶν, καὶ εἰς καιρὸν, καθ' ὃν αὐταὶ ἠσύχαζον ἄτινα δικαίως ἀνύψωσαν τὸν ἄνδρα εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς τιμῆς καὶ δοξῆς. Ἐπίσης τὸ στόμα του οὐδέποτε ἐξεφράσθη κατὰ τινος, οὐδ' ἐμέμφετό τινα κατηγορῶν, οὐδέποτε ἠκάτηράτο ἄνθρωπον, ἀλλὰ πάντοτε ἠὺλόγει, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε». Τόσον ἡρεμὸν καὶ ἡσυχὸν κατέστησε τὸ πολίτευμα τῶν Μοναζουσῶν ἐν τῇ Αὐτοῦ Μονῇ, ὥστε ὅπου οὐδέποτε ἀκούει τις μεγάλῃ τῇ φωνῇ συνομιλίας, οὐτὲ ἀντιρρήσεις σκληράς, ὡς ἔθος τοῖς πολλοῖς. Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τὰ ἀναγνώσματα καὶ αἱ ψαλμωδίαὶ καὶ αἱ πρὸς τὸν Θεὸν δοξολογίαι, χαμηλῇ καὶ ἡρέμα τῇ φωνῇ ἀναφέρονται πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν ἐν ἀρμονίᾳ καὶ τάξει, ὡς πρέπει τῷ μονήρει βίῳ, καὶ ἀγγελικῇ ἐπὶ γῆς πολιτείᾳ. Εἰς ἀπόδειξιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς ἀληθείας, ἀναφέρω τὸ κάτωθι παράδειγμα: Ὅτι ὄχι μόνον εἰς ἐκφρασιν σκληροτέραν τῶν Μοναζουσῶν κατεφέρετο ὁ ἀείμνηστος, ἀλλὰ καὶ ἠλεγχεν αὐστηρῶς κανονίζων καὶ τὰ παραμικρά καθὼς καὶ αὐτὴν τὴν Καθηγουμένην ποτὲ (καίτοι ἔχουσαν ἀπαράμιλλον καὶ εὐσεβῆ πολιτείαν), ἐνώπιόν πάσης τῆς Ἀδελφότητος ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ἠλεγξε, διὰ λόγον, ὅτι ἐξεφράσθη ποτὲ, ὡς ἄνθρωπος σκληρότερον ἐξεληθὼν τῆς Ὁραιας Πύλης καὶ εἰπὼν: «Ἡ Καθηγουμένη, διὰ σφάλμα τῆς γλώσσης της, κανονίζεται ἐπὶ τεσσαράκονθήμερον». Ἀλλὰ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς ἐνοχλήσεις, αἷς ὑπέστη, ὑπὸ τῶν πονηρῶν καὶ κακοβούλων ἀνθρώπων, καὶ τὰς λυγρὰς συκοφαντίας, τίς νὰ ἐκφρασθῇ; Παραλείπομεν ταῦτας, (καίτοι πολλὰ καὶ σκληραῖ-αἱ τοιαῦτα) διὰ τὸ συντομώτερον, καὶ διὰ νὰ μὴ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ὡς εἶπομεν κενεντρεχεῖς καὶ κακοβούλους. Ἐπίσης τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων ποῖα γλώσσα νὰ διηγηθῇ, διότι εἶχεν ἀκατάπαυστον τὸν πόλεμον αὐτόν, ἐπειδὴ ἀναφανδὸν ἐπάλαιον μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος θνητὸς ἔπρεπε ν' ἀποθάνῃ μίαν ἡμέραν, συνεσχέθη ἀπὸ

ἀσθένειαν δεινὴν τῆς κύστεως· καὶ ὡς ἐκ ταύτης, ὑπέφερε μετὰ καρτερίας καὶ ὑπομονῆς πολλῆς, καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας, ἐπὶ δεκαπέντε ὁλοκλήρους μῆνας. Μεῖο δὲ ὅπου ἔπασχε δὲν ἐδέχετο κατ' ἀρχὰς νὰ ὑποβληθῆ εἰς θεραπείαν, κατόπιν ὁμως ἐπέστη νὰ ὑποβληθῆ εἰς τοιαύτην, τῇ παρακλήσει τῶν Μοναζουσῶν· ὅτε μετέφερον αὐτὸν εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸς τὸ Ἀρεταίειον Νοσοκομεῖον, ἔνθα παρηκολούθουν αὐτὸν καὶ δύο ἐκ τῶν διακεκριμένων Μοναζουσῶν τῆς Ἱ. Μονῆς. Εὐρισκόμενος δὲ ἐκεῖ πρὸς θεραπείαν διετέλεσεν ὑπὲρ τὰς 50 ἡμέρας, ἐν αἷς ἀπαύστως ὕμνει, ἠὺχαρίσται καὶ ἐδοξολογεῖ τὸν Θεόν. Ὁ πυρετὸς ἐσχάτως ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα κατέβαλεν Αὐτὸν εἰς μεγάλον βαθμὸν, ἐξ οὗ κατόπιν περιελθὼν εἰς γενικὴν ἐξάντησιν, ἀφοῦ μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡρεμίᾳ πρὸς Κύριον τὸ πνεῦμά του, εἰς τὰς 10 καὶ 30 λεπτὰ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, τὸ ἑσπέρας τῆς 8ης Νοεμβρίου, ἡμέραν Κυριακὴν 1920, ἡλικίας 72 ἐτῶν. Ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν κοιμήσιν του, ἐξεχύθη ἄρρητος εὐωδία ἀπὸ τοῦ νεκροῦ σώματος τοῦ ἀειμνήστου, ἣτις κατευωδίασε τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας, καὶ τὴν ὁποῖαν εὐωδίαν ἐπίσης ἠσθάνθησαν καὶ ἄλλοι πολλοί, ὅσοι ἐπλησίασαν καὶ ἠσπάσθησαν τὸ λείψανον αὐτοῦ. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς θεραπείας ἔμεινεν ἐπὶ 11 ὥρας· κατόπιν μετεφέρθη εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ θεραπευτηρίου· ἔνθα ἔμεινεν ἐπὶ δύο ὥρας. Ἐκεῖθεν παρέλαβον τὸ λείψανον καὶ κατέβησαν δι' αὐτοκινήτου εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐτοποθέτησαν αὐτό, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔνθα αἱ προσερχόμενοι ὅπως ἀσπασθοῦν αὐτό, παρετήρησαν, ὅτι ἔρρεεν ἐκ τοῦ προσώπου καὶ λοιπῶν μερῶν, ὡς ἰδρῶς εὐωδέστατον μύρον, ὅπερ ὅστις ἤγγιζεν εἰς αὐτό, ἔμεινεν ἢ εὐωδία εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνεξάλειπτος ἐπὶ ἡμέρας. Ὅτε δὲ τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη ὁ ἱερὸς αὐτὸς ἰδρῶς καὶ τὸ μύρον τῆς εὐωδίας. (ὡς παρετηρήθη), ἐφάνησαν ὡς μαργαρίται σταγόνας, ὅπου καὶ ἂν ἐβλεπον τὸ λείψανον, εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὸν λαιμὸν, εἰς τὸ στήθος, εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τοὺς πόδας. Ἡ δὲ κόμη του (ἦτοι τὰ μαλλιά του) ἦσαν κατάβροχα ἀπὸ τὸ εὐωδες αὐτὸ μύρον· καὶ τοῦτο διετηρήθη μέχρι τῆς μεταφορᾶς τοῦ λειψάνου του εἰς Αἴγινα, ὡς καὶ μέχρι τοῦ ἐνταφιασμοῦ του.

Οἱ μεταφέροντας τὸ φέρετρον, μετὰ τοῦ λειψάνου τοῦ ἀειμνήστου, ἐκ τῆς πόλεως Αἰγίνης εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Μοναζουσῶν, ἀπέχουσαν περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, διὰ δρόμου τραχέως καὶ ἀνηφορικοῦ, ὅχι μόνον οὐδεμίαν κόπωσιν ἠσθάνθησαν, ἀλλ' ἐβάδιζον ὡς πτερόποδες καὶ κοῦφοι, καὶ πλήρεις τῆς θείας εὐωδίας, ἦν ἐξέχυνε, τὸ ἱερὸν τοῦ ἀειμνήστου λείψανον, καὶ ἦτις εὐωδία παρέμεινεν αὐτοῖς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ ἠνοίγη εἰς μέρος, εἰς ὃ πρὸ ἐτῶν συνέθη τὸ κατωτέρω παράδοξον. Εἰς τὰ παλαιὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Μονῆς κατῶκουν δύο Μοναχαί, ἐξ ὧν ἡ μία, ὀνομαζομένη Ἀναστασία, ἠθέλησέ ποτε, κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς χαμηλότερον ἔδαφος, νὰ φυτεύσῃ ἐν πεῦκον· καὶ ἔχουσα τὸ φυτὸν ἀνὰ χεῖρας, ὅπως φυτεύσῃ αὐτό, ἤκουσε φωνήν, ἣτις ἔλεγεν: «Ὁχι αὐτοῦ ἀλλὰ παρέκει, ἄφησε μέρος δι' ἓνα τάφον». Αὐτὴ δ' ἐπιμένουσα πάλιν, νὰ τὸ φυτεύσῃ, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἤκουσε καὶ ἐκ δευτέρου τὴν αὐτὴν φωνήν. Τρίτην δὲ φορὰν ἐπιμένουσα, ἦλθεν εἰς αὐτὴν ἀοράτως ἐν σπρώξιμον, ὅποτε ὀπισθοδρόμησε καὶ μὴ θέλουσα καὶ ἐφύτευσε τὸ πεῦκον παρέκει· καὶ ἔμεινεν οὕτω κενὸν τὸ μέρος, εἰς ὃ κατόπιν ἔγινεν ὁ τάφος τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἀειμνήστου Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου· ἔνθα ἐτέθη τὸ λείψανον αὐτοῦ, ἡμέραν Τρίτην μετὰ μεσημβρίαν· ὅπθεν ἐξακολουθεῖ, εἰς συχνὰς πολὺ συχνὰς περιπτώσεις, νὰ ἐκχύνται ἄρρητος εὐωδία, αἰσθητὴ εἰς πολλούς. Μετὰ δὲ πέντε μῆνας, θέλουσαι αἱ Μοναχαὶ νὰ κτίσουν, μαρμαρίνον κενόταφιον, πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐπάνωθεν τοῦ τάφου, ἀνοίχθη ὁ τάφος καὶ εὐρέθη ὁ ἀειμνήστος ὡς κοιμώμενος· ἀδιάφθορον τὸ σῶμά του καὶ εὐλύγιστον, ὡς παρετηρήθη κατὰ τὴν κεφαλὴν, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· καὶ ὅλον δὲ τὸ σῶμά του ἐφαίνετο ὡς σῶμα κοιμωμένου. Πρὸ τοῦ ν' ἀνοίχθῃ ὁ τάφος, εἶχεν ἐνοχληθῆ ἢ Ἠγουμένη ὑπὸ λογισμῶν, καὶ ὡς νὰ ἐδίσταζεν εἰς τοῦτο, εἰς τὸ ν' ἀνοι-

χθῆ ὁ τάφος, μήπως ἐκφέρῃ τινὰ δυσοσμίαν ὡς σῶμα θνητοῦ, (χωρὶς ὅμως νὰ ἐκφράσῃ καὶ τοὺς τοιοῦτους διαλογισμούς της εἰς τινὰ), ὅτε βλέπει καθ' ὕπνους Μοναχὴ τις τὸν Σεβασμιώτατον καὶ τῇ λέγει: «Τί κάμνεις;» «Καλὰ ἀπεκρίθη δι' εὐχῶν σας Ἁγίων Σεβασμιώτατε», καὶ τῇ λέγει: «Σκύψε νὰ σὲ σταυρώσω», κατὰ τὴν συνήθειαν ἣν εἶχε πάντοτε. Ἄφου ἔσκυψε, τὴν ἐσταύρωσε τρίς καὶ τῇ εἶπε: «Μύρισέ με νὰ ἰδῆς μυρίζω;» ἄφου δὲ τῷ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν μυρίζει, τῇ λέγει καθαρώτερον, «βρωμῶ»; ἐκείνη τῷ ἀπήντησε: «Ποῖος λέγει ὅτι βρωμάτε Σεβασμιώτατε, πῶς εἶνε δευ. αὐτὸν νὰ βρωμάτε;» «Ἡ Γερόντισσα λέγει τοῦτο». «Ποία Γερόντισσα, ἐρωτᾷ ἡ ἀδελφή; ὁ δὲ λέγει: «Ἡ Γερόντισσα Ξένη, ἡ Ἡγουμένη: κύτταξέ με λοιπὸν, μὴ λείπη τίποτε;» καὶ ἔδειξεν αὐτῇ τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας, καὶ τὴν πλάτην του; καὶ τῇ λέγει: «δὲν εἶμαι δολόκληρος;» δολόκληρος εἶσθε εἶπεν ἡ ἀδελφή. Ὅπου ἠνοιχθῆ κατόπιν ὁ τάφος καὶ εὐρέθη πρᾶγματικῶς ἀδιάφορον τὸ σῶμά του καὶ δολόκληρον. Πρὸ ἐνὸς περίπου ἔτους τῆς κοιμήσεως, τοῦ ἀειμνήστου τούτου καὶ Σεβασμιωτάτου Πατρὸς Νεκταρίου, ἀδελφὴ τις ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἤκουσέ καθ' ὕπνους ὡς ἐν ὀράματι φωνήν, «ὁ Πατὴρ ἀπέρχεται εἰς οὐρανόους κατασκηνώσεις, ὅπου ἡχος καθαρὸς ἐορταζόντων». Ἐπίσης ἄλλη τις ἀδελφὴ κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα, εἶδε νέον χρυσοστόλιστον ὡς λαμπρὸν ἀξιωματικόν, ὅστις παρησιασθεὶς εἶπεν, ὅτι ἐξίτηι τὸν Σεβασμιώτατον ἄφου δ' ἐκείνη ἠρώτησα, τί τὸν θέλεις; ἐκείνος ἀπεκρίθη μὲ ἀυστηρὸν ὕψος, ὅτι, «δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν ἀφήσω πλέον, διότι ἀνήκει εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ἀρκετὰ σὰς τὸν ἀφήσαμεν». Ἐπίσης πρὸ τῆς τελευταίας του καὶ ἐνῶ ἐνοσηλεύετο εἰς Ἀθήνας, Μοναχὴ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς του, βλέπει ὡς ἐν ὀράματι ὅτι εὐρέθη εἰς τι ὠραῖον μέρος, ἐνθα ὑπῆρχε νεανίστον Χαλάτιον ἐκ πελεκητῆς πέτρας, καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἦτο εἰς ὠραῖος νέος, ὅστις παρετήρει αὐτό, μήπως καὶ εἶχεν ἀτέλειάν τινά, καὶ ὅστις ἐφρόντιζε νὰ τὸ κλειδώσῃ, καθότι παρετήρησεν ὅτι ἦτο τέλειον. Ἐνῶ δὲ ἡ Μοναχὴ ἠπόρει, τίνας νὰ ἦτο ἐκεῖνο τὸ παλάτιον; ὡς νὰ τῇ ἐφάνη ὅτι ἠρώτησε τὸν νέον, τίνας ἦτον ἐκεῖνο τὸ παλάτιον; ὁ νέος τῇ ἀπεκρίθη: «Τοῦ Νεκταρίου». Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἐκ δευτέρου ἠπόρει ἡ Μοναχὴ καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν της «ποῦ τὸ εὗρεν ὁ Σεβασμιώτατος τὸ παλάτιον αὐτὸ ὅπου εἶνε πτωχός;» ὡσὰν εἰς δευτέραν ἐρώτησίν της, ἀπεκρίθη πάλιν ὁ νέος σοβαρῶς ὅτι εἶνε «τοῦ Νεκταρίου». Μετὰ μίαν δὲ ἑβδομάδα, ἔμαθον ὅτι ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν Ἀθήναις. Πρὸς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὀλίγου ἡμέρας πρότερον, συμβουλεύων ἀδελφὴν, ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν λυπουμένην, εἶπεν εἰς αὐτήν: «ἐγὼ πηγαίνω εὐχαριστημένος εἰς τὸν Θεόν, καθότι ἐξετέλεσα τὸ καθήκόν μου». Κυρία δὲ τις μὴ γνωρίσασα τὸν ἀειμνήστον ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, ἀφήγηθη ἡμῖν ὅτι, ὁ σύζυγός της στερούμενος εὐλαβείας καὶ πίστεως, ἔτυχε κατὰ καλὴν σύμπτωσιν ν' ἀσπασθῆ τὴν δεξιάν του, κατὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ λειψάνου εἰς Αἴγινα, ἠσθάνθη δὲ αὐτὴν θερμὴν καὶ ἀπαλὴν καὶ θαυμάσας ἐπὶ τούτῳ, ἐγένετο ἔκτοτε εὐσεβέστερος καὶ πιστός. Λυπηθεῖσα δὲ, ἐπειδὴ δὲν ἔτυχε καὶ αὐτὴ διὰ νὰ ἀσπασθῆ τὸ λειψάνον, βλέπει τὴν αὐτὴν νύκτα καθ' ὕπνους, ὅτι εὐρέθη εἰς Ἱερὸν τινὰ Ναόν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὠραῖαν Πύλῃν ἐστέκετο ὁ Σεβασμιώτατος δολοκαμπῆς καὶ ἱερουργῶν, ὁ δὲ εὐρισκόμενος ἐκεῖ λαδὸς ἐφώνηζεν: «ὁ Νεκτᾶριος ἠγάσεν». Ἡ γυνὴ αὕτη μετὰ τοῦ τέκνου της, διέσχισε τὸ πλῆθος καὶ πλησιάσασα τὸν Σεβασμιώτατον, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν του, πλησθεῖσα δὲ χαρᾶς ἀνεχώρησεν. Ἐπισκεφθεῖσα δὲ μετὰ τινὰ χρόνον τὴν Ἱερὰν Μονὴν ὅπως προσκυνήσῃ τὸν τάφον αὐτοῦ, εἶδε καὶ τὴν εἰκονογραφίαν του καὶ ἐξεπλάγη διὰ τὴν ὁμοιότητα: διότι ὡς εἶπομεν ἄνωθεν δὲν ἐγνώριζεν αὐτὸν ζῶντα. Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐν καιρῷ στενοχωρίας της, ὅτε ἐξεφράσθη παράπονα εἰς τὸν Θεόν πῶς πάσχει ἀδίκως, βλέπει ἐκείνην τὴν νύκτα τὸν Σεβασμιώτατον, «ἀκουμῶντα τὸ χέρι εἰς τὸ στόμα της καὶ λέγοντα αὐτῇ νὰ σιωπᾷ». Ἐκτὸς τοῦ μύρου καὶ τῆς εὐωδίας, ἧς ἐξέδωκε τὸ χαριτόβρυτον σῶμά του, καὶ ἧς συνεχῶς ἀποδίδει ὁ τάφος του, καταθέτω καὶ τὰ ἐκδομένα θαύματα, ἅτινα ἐτέλεσε μετὰ θάνατον σὺν τῇ ἀδιαφορίᾳ τοῦ λειψάνου του καὶ εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀγιαστικῆς

χάριτος, ἣς ἤξιώθη παρὰ Θεοῦ ὁ ἀειμνήστος οὗτος Πατήρ ἡμῶν Νεκτάριος. Κόρη τις πάσχουσα ἐπικινδύνως ἐκ βροχοπνευμονίας καὶ ἀποφασισθεῖσα παρὰ τῶν ἰατρῶν, εἶχε μητέρα ἔχουσαν πίστιν πολλήν πρὸς τὸν ἀειμνήστον, ἣτις ἀφου ἐπεκαλέσθη αὐτόν, εἶδεν ὡς σκιάν τινα καὶ στρέφεται νὰ ἴδῃ, ὅτε βλέπει τὸν Σεβασμιώτατον, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὡ τοῦ θαύματος! μεταβλήθη ἡ κατάστασις τῆς κόρης ἐπὶ τὸ βέλτιον, τὴν πρωίαν δέ, ἦτο ἐντελῶς καλά, διαφυγούσα τὸν κίνδυνον. Ἐρομόναχος τις Ἀθανάσιος τὸ ὄνομα, Πνευματικὸς Πατήρ, προσερχόμενος ἐξ Ἁγίου Ὁρους, προσκληθεὶς ὅπως ἐξομολόγησῃ τὰς ἐν Αἰγίνῃ Μοναχὰς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς; προσελήθη ἀπὸ σφοδρὸν πυρετὸν ἕνεκα ὑπερκοπώσεως, ὅστις ζητήσας βάρβακα ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον σπογγίσει τὸ λειψάνον τοῦ ἀειμνήστου Πατρὸς Νεκταρίου, μόλις ἐσταυρώθη μὲ αὐτὸ ἀπεκοιμήθη καὶ ἠγέρθη ὁλος ὑγιῆς μὴ ἐνοχληθεὶς πλέον. Μοναχὴ τις εὐσεβῆς προσήλθε, μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ἀειμνήστου, εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Ἱ. Μονῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Μ. Παρασκευῆς καὶ προτιμηθεῖσα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ἐπιταφίου παρὰ τῆς Καθηγουμένης νὰ στέκηται πλησίον τῆς, αὐτὴ προφασισθεῖσα, εἶπεν, ὅτι «ἐγὼ εἶμαι Μοναχὴ τοῦ κόσμου καὶ δὲν εἶνε πρέπον νὰ στέκωμαι πλησίον σας». Μετὰ τὸν μικρὸν αὐτὸν διάλογον καὶ τὰς ἐκ ταπεινώσεως λέξεις τῆς, αἴφνης βλέπει ἐν φῶς καθαρῶτατον, μέσα εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ μέσον τοῦ λαμπροτάτου ἐκείνου φωτός, μὲ λαμπρὸν πρόσωπον καὶ λαμπροφόρον ἐνδυμασίαν, τὸν Σεβασμιώτατον μετὰ τριῶν ἄλλων ἐπίσης λαμπρῶν Ἱεραρχῶν, ὅστις ἔστρεψε τὸ βλέμμα καὶ βλέπει τὴν Καθηγουμένην. ἡ δὲ βλέπουσα τὸ ὄραμα Μοναχὴ, στραφείσα μὲ ἐκπληξιν καὶ θάμβος πολύ, ἐδιηγήθη εὐθὺς τὴν ἐμφάνειαν καὶ τὰ ὁραθέντα τῇ Καθηγουμένῃ καὶ ταῖς ἀδελφαῖς. Μία παρθένος εὐλαβεστάτη, εὐρισκομένη ἐτι ἐν τῷ κόσμῳ, ἐνῶ ἀνεγίνωσκε τὴν νυκτερινὴν προσευχὴν τοῦ Ἀποδείπνου, στιγμιαίως ἐφάνη αὐτῇ ὅτι ἐκοιμήθη ὀρθία, ὡς ἀνεγίνωσκε καὶ βλέπει τὸν Σεβασμιώτατον, καθήμενον ἐπὶ θρόνον χρυσοῦν, καὶ ὅτι προσήλθεν ἡ Καθηγουμένη Ἐσὴν τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν πρώτη, κατόπιν αἱ Μοναχαί, ἔπειτα καὶ ἡ βλέπουσα ταῦτα, ὅστις τῇ εἶπε νὰ λέγῃ: «Ἡ Ἀμνάς σου Ἰησοῦ κράζει μεγάλη τῇ φωνῇ» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ τροπαρίου. Ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς στιγμῆς ἐτρώθη εἰς τὸν πόθον τῆς Μοναδικῆς πολιτείας καὶ ἐθεώρησε καλὸν ν' ἀφιερωθῇ τῷ Θεῷ καὶ νὰ γίνῃ Μοναχὴ, ὅπως καὶ ἐπραξὲ κατόπιν, προσελθοῦσα εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Αἰγίνης. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατόπιν ὑπήγεν ἡ θεία τῆς, ἣτις τὴν ἀνέθρεψεν, εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, ἐκίνησεν αὐτὴν ὁ συγγενικὸς πόθος κατ' ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ὅπως ἀκολουθήσῃ αὐτὴν ἐπιστρέφουσαν ὀπίσω. Καὶ πολεμηθεῖσα πολὺ εἰς τοῦτο, ὑπήγεν εἰς τὸν τάφον του (τὸ τοιοῦτον συνέδῃ κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1921) καὶ λέγει μετὰ δακρῶν: «Δεσπότη μου! Πατεράκη μου! σῆκώσέ μου αὐτὸν τὸν κοσμικὸν πόλεμον ἀπὸ τὴν ψυχὴν μου, διότι ἤξεύρω, ὅτι τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸν πονηρὸν καὶ χαιρέκακον ἐχθρόν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ ν' ἀντιστῶ», Ἀμέσως λοιπὸν ἠσθάνθη ὄρασον τινα εἰς τὴν καρδίαν τῆς καὶ μεγάλην ἀνακούφισιν, καὶ ἐπιστρέφουσα εἰς τὸ Κελλίον τῆς κατεκλίθη, ὅπως ἠσυχάσῃ, ὅπου βλέπει μίαν λάμψιν ὡς ἀπὸ ἠλεκτρικὸν καὶ ἀμέσως βλέπει τὸν Σεβασμιώτατον, ὅτι εἰσῆλθεν ὡς φωτολαμπῆς καὶ τῇ λέγει: «τί κλαίεις;» ἡ δὲ ἀπεκρίθη προσπαθοῦσα νὰ κρυφθῇ: «Δὲν κλαίω Σεβασμιώτατε», «κλαίεις», τῇ εἶπε, κατόπιν πλησιάσας ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ ἀφου τὴν ἠλόγησεν, εὐθὺς προκατέλαβεν αὐτὴν ἕνας ἱερεὺς ἐνθουσιασμοῦ κατ' εὐχαρίστησις. Ἀμέσως βλέπει πρὸς τὰ ὀπισθεν ἕνα σκύλον μαῦρον καὶ λέγει ἔκθαμβος: «Σεβασμιώτατε, ὁ μαῦρος» ἀμέσως δὲ αὐτὸς ἐγένετο ὡς καπνὸς καὶ διελύθη καὶ συνάμα διελύθη καὶ ὁ πόλεμος ἐκείνος ἀπ' αὐτῆς καὶ ἠσθάνθη εὐωδίαν ἄρρητον ἐκπεμπομένην ἐκ τοῦ τάφου του καὶ ἡ ὁποία μετέβαλε γνώμη, εὐθὺς καὶ δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς. Ἄλλη τις ἀδελφὴ, πάσχουσα ἐκ χρονίας ἀθυμίας καὶ λογισμοῦς ἀπογοητεύσεως, προσήλθεν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀειμνήστου Πατρὸς τῆς τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ταφῆς του ἵνα προσευχηθῇ καὶ ἐκχύσῃ τὸ παράπονον τῆς ψυχῆς τῆς,

ὅτε κύπτουσα νὰ κάμῃ προσκυνητὸν σταυρὸν, ὡσφράνθη πλουσίαν εὐωδίαν ἐκ τοῦ τάφου του, ὥστε ἐξέστη! καὶ περιεβλέφατο πέριξ αὐτῆς, ἵνα ἴδῃ, μήπως ἦτο ἄνθος τι μυροβόλον ἐκεῖ πλησίον ἢ εὐώδες θυμίαμα· ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν· ἤσθάνθη δὲ ἀκριβῶς, ὅτι ἡ εὐωδία ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν τάφον· ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ δευτέρου ἤσθάνθη τὴν αὐτὴν εὐωδίαν, ἀλλὰ σὺν τῇ ὀσφράνσει τῆς εὐωδίας, ἤσθάνθη καὶ τὴν ψυχικὴν αὐτῆς κατάστασιν ἀλλοιουμένην καὶ ἀπεχώρησε τοῦ τάφου περιχαρῆς, διηγουμένη τὸ θαῦμα εἰς τὰς ἄλλας ἀδελφάς. Εὐσεβῆς τις γυνὴ ἐκ Πειραιῶς, κατὰ τὴν νύκτα τῆς κοιμήσεώς του, εἶδε τὸν Οὐρανὸν περιβεβλημένον ὡσάν μέ χρυσοῦφαντα νέφη, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεφῶν Περιστερὰν πετωμένην· καὶ ἤκουσε συγχρόνως φωνὴν λέγουσαν: «Ἡ Περιστερὰ τῆς Αἰγίνης ἐπέταξεν»· ὑπερ βεβαίως ἐδείκνυε τὴν καθαρὰν του ψυχὴν, ἣτις ἐπέταξεν ἐκ τῆς προσκαίρου ζωῆς καὶ τῶν γηϊνῶν εἰς τὰ οὐράνια. Αὐτὸς εἶνε ἐν περιλήψει ὁ βίος, τὰ κаторθώματα καὶ ἡ ἀρίστη πολιτεία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ ἀειμνήστου Νεκταρίου. Τοῦτον ἄς μιμηθῶσιν οἱ προσεζάρχοντες λαοῦ καὶ κλήρου, τὸν ἐν τάξει καὶ ἀληθείᾳ προεζάρχοντα καὶ προνοοῦντα λαοῦ εὐσεβοῦς καὶ κλήρου. Τοῦτον οἱ Ἠγήτορες καὶ Ποιμένες, τὸν δόντα ἑαυτὸν κατὰ τὸν Σωτήρα, ὑπὲρ τοῦ Ποιμνίου καὶ τῶν λογικῶν θρεμμάτων. Τοῦτον οἱ διδάσκαλοι, τὸν ποτίζοντα οὐχὶ νάματα θολερὰ καὶ δηλητηριώδη, ἀλλὰ διδάσκοντα διδάγματα σωτηριώδη καὶ νέκταρος ὅμοια. Τοῦτον οἱ Ἱεράρχαι ἄς ἔχουν εἰς παράδειγμα βίου, τὸν διδάσκοντα εὐσεβῆ καὶ πατρικὰ δόγματα, καὶ φυλάττοντα Ἱεροῦς θεσμούς, προγόνων παραδόσεις, καὶ στηρίζοντα οὐχὶ εἰς κενοφωνίας καὶ νεωτερισμούς, ἀλλ' εἰς Θείας διατυπώσεις καὶ τοὺς Θεοσδότους νόμους. Τοῦτον οἱ σοφοί, τὸν σοφῶς διδάσκοντα, οὐχὶ διὰ τῶν ἀνηθίκων βιβλιαρίων καὶ πεπλασμένων μυθῶν ποιημάτων, ἀλλὰ διὰ σοφῶν τῶ ἔντι ὀρθοδόξων φθεγμάτων καὶ θεοπνεύστων συγγραμμάτων καὶ πονημάτων. Προσέλθετε πάντες, ἀντλήσατε ἐξ αὐτοῦ τῆς ἀληθοῦς σοφίας τὰ ἀθάνατα μαθήματα, καὶ τῆς εὐσεβοῦς Πίστεως τ' ἀληθῆ καὶ τιμαλφῆ γνωρίσματα. Πάντες ἐκ πάντων ἀπολαύσατε τῶν ποικιλοειδῶν ἀνθέων, καὶ τῶν αὐτοῦ διδαγμάτων χορτάσθητε. Ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, Βασιλεῖς καὶ Ἱερεῖς, Μονασταὶ καὶ Μιγάδες, πλοῦσιοι καὶ πένητες, δούλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ πάντες οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ παιδείας ἄγευστοι· πάντες συνετίσθητε ὑπ' αὐτοῦ καὶ φωτίσθητε καὶ λάβετε ἁγιασμὸν ἐκ τοῦ λειψάνου τοῦ σεπτοῦ, καὶ μυρίσθητε καὶ εὐωδιασθήσεσθε ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ἄλλ' ὦ Πατέρων ἀκρότης, Ἱεραρχῶν κορωνίς, Ποιμένων ὑπογραμμός, καὶ τύπος εὐσεβῶν διδασκάλων, φύλαττε πάντας τοὺς πιστοὺς, ἀπὸ πάσης αἱρέσεως καὶ πλάνης νεωτέρων καὶ ψυχοφθόρων φατριῶν, τῶν καταφερομένων κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμῆτου Πίστεως. Ἰκέτευε δ' ἐκτενῶς τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ὑπερεϊρήνης τοῦ κόσμου καὶ σκέπης καὶ κράτους τῶν Χριστιανῶν ἀπάντων. Ἀμήν.

ΣΗΜ. Ἐπίσης καὶ ἡ Βιογραφία τοῦ ἀειμνήστου Πενταπόλεως Νεκταρίου συνετέθη παρὰ τοῦ Ἐκδότου.

ΤΕΛΟΣ

Τιμᾶται Δραχμῶν 1 καὶ λεπτῶν 20